

PROJEKTINITIERINGSDOKUMENT – ”Mini-PID”

Stamdata

Stamdata
Projekt navn: GeoFA Grundmodel
Projektleder: Line Hvingel, KL
Indgår i fokusområde: 2.6 Nye forvaltningsdata (GeoDanmarks arbejdsprogram 2021)

Revisionshistorik

Revisionshistorik			
Dato	Version	Resume af ændring	Forfatter
17.09.2020	1.0	Første version	LECH
16.12.2020	2.0	Endelig version	LIHV

Formål med projektet

GeoDanmark har foretaget en vedtægtsændring som muliggør, at der kan arbejdes med andre data end de GeoDanmark grunddata, der i dag er tilgængelige gennem Datafordeleren. Nye data bliver ikke automatisk en del af GeoDanmark-datasættet, som er et udpeget, autoritativt register med en fast specifikation og faste ajourføringsprocedurer, men nye data bliver til gengæld automatisk en del af det økonomiske og organisatoriske setup (governance), der ligger i foreningen GeoDanmark.

FKG-databasen (med det nye navn *GeoFA – Geografiske Fagdata i GeoDanmark*) bliver de første nye data, der med den nye vedtægtsændring bliver en del af GeoDanmark.

Det Fælleskommunale Geodatasamarbejde (FKG) blev igangsat i 2010, og den udarbejdede FKG-database rummer en del kommunalt forankrede geodata, f.eks. de kommunale friluftsdatabaser og skoledistrikter, som ikke er tilgængelige gennem andre fællesoffentlige systemer. Det er frivilligt at lægge kommunale data i GeoFA-databasen. Nogle sæt, som f.eks. skoledistrikterne, er landsdækkende, mens andre pga. frivilligheden ikke er landsdækkende. Snitfladen mellem om et landsdækkende datasæt hører hjemme i GeoDanmark-datasættet eller GeoFA-datasættet vil naturligt løbende skulle tages op til revision.

GeoFA-databasen har den styrke, at den sikrer en standardisering af kommunale data på tværs af kommunegrænser og dermed en potentiel landsdækkende anvendelse af data. Det er desuden gratis for kommunerne at benytte databasen til opbevaring og udstilling af data – og også gratis for tredjepart ift. at anvende data. En fælles datamodel vil også sikre, at data får en ensartet kvalitet på tværs af kommunerne. Samtidig opnår kommunerne en mindre grad af afhængighed af leverandørerne, hvilket betyder, at det er billigere at skifte system eller arbejdsmetode. Når data kan bruges på tværs af kommunale grænser, vil der opstå nye muligheder for stordrift/fællesdrift, som alt andet lige er mere omkostningseffektivt for den enkelte kommune.

For at sikre stabiliteten og brugervenligheden af GeoFA-databasen igangsættes dette projekt, som frem til sommeren 2021 skal konsolidere databasen og funktionaliteten indenfor de eksisterende systemrammer.

Når projektet er gennemført, er målet, at kommunerne kan overføre data let fra deres lokale databaser til den fælles GeoFA-database, samt at det er muligt at foretage editering i eksisterende data. Derved opnår kommunerne, at data kan udveksles på tværs og bruges direkte i løsninger og metoder på tværs af kommunerne. Det er desuden et vigtigt mål, at data udstilles let tilgængeligt og i de efterspurgte formater. Det skal være let at se info og beskrivelser af datasæt (også for ikke-gisfolk), således man let kan danne sig et overblik over tilgængelige datasæt i forhold til at kunne inovere og bruge data i nye løsninger.

GeoFA-datamodellen rummer i dag 14 forskellige emneområder af data med i alt 104 konkrete datasæt. Som del af konsolideringen gennemgås datamodellen, så uaktuelle datasæt udgår og evt. nye behov for data kommer med.

Projektets bidrag til de strategiske mål

Som en del af strategien for 2018-22 ønsker GeoDanmark at bidrage til at skabe bedre vilkår og muligheder for alle offentlige forvaltningsområder via samarbejde på tværs. Derfor har GeoDanmark et stort indsatsområde i arbejdsprogrammet, der handler om data, herunder også integration af nye data i foreningen. Etablering af en grundmodel af GeoFA-databasen i GeoDanmark er et led i denne indsats og muliggør, at foreningen kan understøtte en langt bredere vifte af forretnings- og forvaltningsbehov, der ud over grunddata også omfatter datasæt, som ikke er landsdækkende, men som understøtter lokale kommunale velfærdsopgaver.

Mål og succeskriterier for projektet (Fase 1 frem til sommer 2021)

Mål og succeskriterier		
Projektets mål	Beskrivelse	Succeskriterier
Etablere en grundmodel af GeoFA-databasen med udgangspunkt i det nuværende setup	Sikre stabil drift og support af GeoFA-databasen, herunder aftaler med leverandører mv.	GeoFA-databasen opfylder de basale krav til en fælles-offentlig database mht. driftstid, svartid, systemarkitektur, udstilling, support, sikkerhed og GDPR.
Stille grundmodel af GeoFA-databasen til rådighed for kommunerne	Åbne databasen for alle relevante temaer, der findes i GeoFA-datamodellen, samt eventuelle nye relevante GeoFA-temaer (tilpasning af datamodellen).	GeoFA-databasen tilgængelig for kommunernes brug med relevante GeoFA-temaer.
Understøtte at kommunerne tager GeoFA-grundmodellen i anvendelse	Kommunerne tager databasen i brug; får brugeradgang, lægger data ind, kobler op på databasen. Herunder også kommunikation og kompetenceudvikling.	Alle kommuner har brugeradgang og er oprettet i systemer og kan betjene systemet (vejledning, kursus, workshop).
Understøtte af også andre har let adgang til data	Åbne data for tredjepartsanvendere	Udstilling af adgangen til data (ser-

gang til GeoFA-data	ved at udstille tilgængelige beskrivelser og metadata for hvert datasæt, således at data også kan leve udenfor Gis-afdelingerne	vices) samt dokumentation, metadata samt anden relevant vejledning
Opstille af forslag til det videre arbejde med GeoFA i GeoDanmark	Herunder aktivitetsplan og timing for den fortsatte systemudvikling og indsats for at understøtte kommunernes anvendelse af databasen samt permanent organisering.	

Projektets leverancer

Leverancer		
Projektets leverancer (ansvarlig)	Beskrivelse	Succeskriterier
Liste med idéer til nyt navn til FKG-databasen	FKG-navnet tilhører fortiden. Nyt navn signalerer nye tider og nye muligheder.	Gennemføre en brainstorm i projektgruppe og referencegruppe og sende listen med forslag til bestyrelsen. (Q4 2020) (allerede gennemført. Nyt navn er GeoFA)
GeoFA-databasen opfylder de basale krav til en fælles-offentlig database	Indenfor de eksisterende systemtekniske rammer konsolideres databasen og sikres dokumentation, ligesom funktionaliteten skal udvikles så der sikres let tilgængelighed ift. at uploade og editere i data. Som del af konsolideringen skal der ske overvejelser om systemarkitektur, udstilling, support, sikkerhed og GDPR.	Databasen opfylder de basale krav og går live i version 2.0 seneste ultimo Q1 2021.
Drift af eksisterende GeoFA-temaer påvirkes ikke	Friluftsdatabasen og skoledistrikter opdateres løbende, nye objekter lægges ind og udstilles i daglig drift.	Der forekommer ingen påvirkning af eksisterende drift (hele perioden).
Alle (relevante) GeoFA-temaer er åbne for kommunerne	Som del af konsolideringen afdækkes gennem dialog med kommunerne, hvilke af de eksisterende datasæt, der er relevante for kommunerne, samt om der er behov for at indarbejde nye datasæt i datamodellen.	De vigtigste GeoFA-temaer åbner samtidig med systemet i version 2.0. (ultimo Q1). Øvrige relevante temaer åbner ultimo Q2.
Kompetenceudvikling i kommunerne, så de kan anvende GeoFA	Udarbejder kommunikation, så kommunerne lettest i deres arbejde med data i GeoFA-databasen. Det kan være i form af vejledning, workshop, kursus, video eller andet.	Opstart Q2 2021 til medio 2021. Hyldevarer ligger tilgængelig på hjemmesiden og arrangementer i kalender.

Kommuner lægger data i GeoFA	Procesplan der beskriver aktiviteter og timing af disse med tilhørende successmål. Der er allerede truffet beslutning om at prioritere konsolidering af datasæt om Friluftsliv. Dette håndteres i særskilt projekt i GeoDanmark.	At min. 5-10 kommuner har indlagt nye data i GeoFA og dermed har testet konsolideringen af systemet af.
Kommunikation overfor kommunerne, især praktikerne men evt. også chefgruppen	Kommunerne – gerne som helhed og evt. cheflaget - skal forstå fordelene ved GeoFA.	Kommunikation udsendes løbende til kommunerne (start Q1 2021)
Forslag til det videre arbejde med GeoFA i GeoDanmark	Opstille forslag til en køreplan for det videre arbejde, herunder organisation, systemarbejde og der videre arbejde med at udbrede anvendelsen af GeoFA-data.	Beskrive et eller flere scenarier med overordnede milepæle for det videre arbejde med GeoFA i GeoDanmark. (ultimo Q2 2021)

Organisering

Projektleder og projektgruppe er operationelle på opgaven og skal målrettet søge at realisere GeoFA-grundmodellen som beskrevet. PL rådfører sig med styregruppen, der tager de nødvendige overordnede beslutninger i projektet, f.eks. opfølgning og godkendelse af milepæle, afvigelser fra projektplanen. Resten af bestyrelsen kan inddrages efter behov ligesom referencegruppe kan tages med på råd. Bestyrelsens rolle er primært at sikre de fælles GeoDanmark beslutninger om forhold, der sætter hele foreningen på spil, og referencegruppens rolle er primært at sikre viden om projektet i baglandet.

Ud over de kommunale medlemmer i projektgruppen i fase 1, ville det kunne være fordelagtigt for det fælles ejerskab til hele overgangsperioden, være i fælles interesse at have en statslig deltager i projektgruppen.

Projektleder og projektgruppe	
Rolle	Navn/ inst./ enhed
Projektleder: Line Hvingel	KL
Projektdeltager: Migle Salkuviene	Hjørring Kommune
Projektdeltager: Heidi Egeberg Johansen	Jammerbugt Kommune
Projektdeltager: Anne-Marie Gintberg	Ringkøbing-Skjern Kommune
Projektdeltager: Jesper Gaardboe Jensen	GeoFyn
Projektdeltager: Rasmus Slot	Solrød Kommune
Projektdeltager (Stat): Alice Broeng Andersen	SDFE

Øvrige roller og bemanning	
Gruppe/ rolle	Deltager
Styregruppe	Jens Brandt Sørensen (SDFE), Flemming Christensen (Silkeborg) og Troels Garde Rasmussen (KL)

Referencegruppe	Jørgen Grum (SDFE), Jens Hollænder (SDFE) Reno Lindberg (Silkeborg), Michael Breuning (Odense)
-----------------	---

Tidsplan

Projektperioden forløber fra ca. 01.10.2020 til 30.06.2021. Dog igangsættes projektet, så snart organisering er på plads og godkendt.

Tidsplan			
Fase	Milepæl	Startdato	Slutdato
1. Projekt igangsætning, kommissorium, opstart mv.	Projektstart	Straks	01/11/2020
2. Nyt navn	Nyt navn	Straks	01/12/2020
3. System udvikling	Konsolidering af databasen	01/11/2021	31/03/2021
4. Kommunikation og kompetenceudvikling	Kommunikation og kompetenceudvikling i kommunerne	01/01/2021	30/06/2021
5. Dataindlægning (implementering)	Kommunerne lægger data ind i databasen.	01/04/2021	30/06/2021
6. Forslag til det videre arbejde	Afslutning af fase 1.	01/05/2021	30/06/2021

Økonomi og finansiering

Projektets økonomi består som udgangspunkt af (på årsbasis)

1. Et fælles GeoDanmark bidrag på 300.000 kr. (foreningen GeoDanmark betaler af den fælles kasse).
2. Et særskilt kommunalt bidrag på 200.000 kr.

Beløbet skal dække den løbende drift af den eksisterende GeoFA-database plus de beskrevne aktiviteter i dette projekt.

Afhængigheder

GeoFA-grundmodellen er i princippet en stand-alone database ift. GeoDanmarks øvrige setup. På sigt skal ske en form for integration, der skaber synergi til andre systemer i GeoDanmark, SDFE eller andre steder. Dette er ikke en del af fase 1.

Til gengæld er der snitflader mod GeoDanmark som governance og imod det kommunale bagland og systemerne dér. Hvis en afhængighed ikke er beskrevet her, kan den være beskrevet under risici, se nedenfor.

Afhængigheder		
Afhængighed	Kort beskrivelse	Håndtering
GeoDanmark governance	GeoDanmark er en forening med stor grad af medbestemmelse. Der vil være	Projektet er ansvarligt overfor styregruppen, og styregruppen håndterer

	re mange forventninger til dette projekt, som ikke fremgår af projektbeskrivelsen.	resten af foreningen.
Det kommunale bagland	Som overfor, men med en ren kommunal vinkel.	Projektet arbejder for at sikre god kommunikation samt inddragelse af det kommunale bagland. Vi kan dog ikke tvinge kommunerne til at bidrage med data, osv., men vi kan arbejde for at gøre det let og 'fristende' at lægge data ind
Det kommunale systemlandskab	Rent teknisk er GeoFA-system åbent for opdatering og redigering og anvendelse af data med gængse snitflader som en PostGIS database. Alt er åbent.	Fakta, fakta og fakta. Alle kommuner har tilsvarende systemer stående lokalt – og de kan bruge dem.

Projektets vigtigste interessenter

Listen herunder er ikke prioriteret stringent.

Interessenter		
Interessant	Holdning/interesse	Håndtering
GeoDanmarks aktive	GeoFA er noget helt andet end grunddata. Det kan rykke fokus væk fra de gamle GeoDanmark-data.	Historien skal handle om synergien mellem GeoFA og GeoDanmark. Mulighederne.
GeoDanmarks bestyrelse	Satser på GeoFA. Det skal lykkes at integrere GeoFA i foreningens arbejde	Solid rolle i styregruppen. Mulighed for at styre tæt.
Kommunernes GIS folk	Har kompetencerne og vil være de primære udførende i at data kommer i databasen. Ekstra arbejde = ekstraressourcer.	Kompetenceudvikling. Forsøg at skaffe ressourcer via fagchefer.
Fagchefer i kommunerne	Bestemmer over fagområder og de data der hører til. Beslutter om kommunen prioriterer at bruge den fælles database.	Grundig kommunikation med udgangspunkt i fakta og potentielle gevinster. Brug de kanaler som de normalt bruger.
Fagmedarbejdere i kommunerne	Udførende på fagområde. Skal have lov til at bruge tid på data. Skal have kompetencer.	Kompetenceudvikling og allokering af ressourcer.
Øvrige potentielle data brugere (private og offentlige).	Mange nye data = Godt. Varierende kvalitet = bristede forventninger.	Kommunikation. God deklaration på data.

Risici

Risici	
Risiko	Håndtering
Forventninger til projektet går på det store fremtidige system og ikke på det eksisterende system med lidt maling...	Forventningsafstemning fra start. Lad bestyrelsen forklare... mange gange.
GIS folk stiller for store krav til "system-hjælp". De glemmer, at de er specialister som kan alt med data. Projektet leverer hjælp til selvhjælp, men kan ikke bære kommunerne igennem.	Inspireret af VRD workshops ses webinarer som et godt redskab. De virkede. Man kunne også overveje, at 1-2 superbruger pr. geodatasamarbejde, som "gør det" (support, hjælp til upload, mv.) for kommunerne i sin region, evt. lønnet.
Forventninger til data er for høje. Når data er i en fælles-offentlig løsning, er der ingen huller og data er homogene... Her vil være huller og forskellighed...	Lad bestyrelsen forklare... mange gange

Kommunikation og hovedbudskaber

Interessenterne skal håndteres med kommunikation.

Kommunikation og hovedbudskaber			
Målgruppe	Budskab	Håndtering (kanal)	Timing
GeoDanmarks aktive	GeoDanmark har gevinst af GeoFA. GeoFA er strategisk for GeoDanmark.	Hjemmeside	
GeoDanmarks bestyrelse	Justering af forventninger til data og system.	Orientering	
Kommunernes GIS folk	Viden til at være styrende i processen. Kompetenceudvikling.	Hjemmeside og vejledning/workshop/ kurser	
Fagchefer i kommunerne	Gevinster ved fælles data		
Fagmedarbejdere i kommunerne	Hjælp med dataopgaven, samt tid og kompetenceudvikling til det	Faglige fællesskaber	
Øvrige potentielle data brugere (private og offentlige)	Afstemning af forventninger til hvad data kan.	Dokumentation, metadata og evt. use cases	